

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Proba scrisă de limba și literatura română

Varianta 35

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte):

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de concurs, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos:

Cică era odată într-un sat un om grozav de leneș; de leneș ce era, nici îmbucătura din gură nu și-o mesteca. Și satul, văzând că acest om nu se dă la muncă nici în ruptul capului, hotărî să-l spânzure, pentru a nu mai da pildă de lenevie și altora. Și așa, se aleg vreo doi oameni din sat și se duc la casa leneșului, îl umflă pe sus, îl pun într-un car cu boi, ca pe un butuc nesimțitor, și hai cu dânsul la locul de spânzurătoare!

Așa era pe vremea aceea.

Pe drum se întâlnesc ei cu o trăsură în care era o cucoană. Cucoana, văzând în carul cel cu boi un om care sămănă a fi bolnav, întrebă cu milă pe cei doi țărani, zicând:

– Oameni buni ! Se vede că omul cel din car e bolnav, sărmanul, și-l duceți la vreo doftoraie undeva să se caute.

– Ba nu, cucoană, răspunde unul dintre țărani; să ierte cinstita față dumneavoastră, dar aista e un leneș care nu are păreche în lume, și-l ducem la spânzurătoare, ca să curățim satul de-un trândav.

– Alei! Oameni buni, zise cucoana, înfiorându-se; păcat, sărmanul, să moară ca un câne, fărădelege! Mai bine duceți-l la moșie la mine; iacătă curtea pe coasta ceea. Eu am acolo un hambar plin cu posmagi, ia așa, pentru împrejurări grele, Doamne ferește! A mânca la posmagi și-a trăi și el pe lângă casa mea, că doar știu că nu m-a perde Dumnezeu pentru o bucatică de pâine. Dă, suntem datori a ne ajuta unii pe alții.

– I-auzi, măi, leneșule, ce spune cucoana: că te-a pune la coteț, într-un hambar cu posmagi, zise unul dintre săteni. Iaca peste ce noroc ai dat, bată-te întunerecul să te bată, urâciunea oamenilor! Sai degrabă și mulțamește cucoanei, că te-a scăpat de la moarte și-ai dat peste belșug, luându-te sub aripa dumisale. Noi gândeam să-ți dăm sapon și frânghie. Iar cucoana, cu bunătatea dumisale, îi dă adăpost și posmagi; să tot trăiești, să nu mai mori! Să-și puie cineva obrazul pentru un trântor ca tine și să te hrănească ca pe-un trântor, mare minune-i și asta! Dar tot de noroc să se plângă cineva... Bine-a mai zis cine-a zis că <<Boii ară și caii mănâncă>>. Hai, dă răspuns cucoanei, ori așa, ori așa, că n-are vreme de stat la vorbă cu noi.

– Dar muieți-s posmagii? zise atunci leneșul, cu jumătate de gură, fără să se cârnească din loc.

– Ce-a zis? întrebă cucoana pe săteni.

– Ce să zică, milostivă cucoană, răspunde unul. Ia, întreabă, că muieți-s posmagii?

– Vai de mine și de mine, zise cucoana cu mirare, încă asta n-am auzit! Da' el nu poate să și-i moaie?

– Auzi, măi leneșule: te prinzi să moi posmagii singur, ori ba?

– Ba, răspunse leneșul. Trageți mai bine tot înainte! Ce mai atâta grijă pentru astă pustie de gură!

Atunci unul dintre săteni zice cucoanei:

– Bunătatea dumneavoastră, milostivă cucoană, dar degeaba mai voiți a strica orzul pe găște. Vedeți bine că nu-l ducem noi la spânzurătoare numai așa de flori de cuc, să-i luăm năravul. Cum chitiți? Un sat întreg n-ar fi pus oare mâna de la mână ca să poată face dintr-însul ceva? Dar ai pe cine ajuta? Doar lenea-i împărăteasă mare, ce-ți bați capul!

Cucoana atunci, cu toată bunăvoința ce ave, se hămetește și de bineface și de tot, zicând:

– Oameni buni, faceți dar cum v-a lumina Dumnezeu!”

Iar sătenii duc pe leneș la locul convenit și-i fac felul.

Și iaca așa au scăpat leneșul acela de săteni, și sătenii aceia de dânsul.

Mai poftescă de-acum și alți leneși în satul acela dacă le dă mâna și-i ține cureaua.

Ș-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa.

(Ion Creangă, **Povestea unui om leneș**)

*hambar, hambare, s.n. - magazie în care se păstrează diferite produse agricole, în special, cereale; grâнар, jîtniță.

*posmag, posmagi, s.m. - (reg.) pâine uscată tăiată felii. (la sg.) pesmet

*a strica orzul pe găște – (expr.) a dăruî lucruri deosebite cuiva care nu știe să le prețuiască

*(a umbla) de flori de cuc – (expr.) (a umbla) fără rost

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: „bolnav”, „frânghie”, „faceți”, „undeva”. **4 puncte**
2. Scrie câte un sinonim pentru fiecare din cuvintele: „săteni”, „hotărî”, „degeaba”, „noroc”. **4 puncte**
3. Precizează procedeul prin care s-au format cuvintele următoare: „de la”, „bunătate”. **4 puncte**
4. Stabilește valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din enunțul „- I-auzi, măi, leneșule, ce spune cucoana: că te-a pune la coteț”. **4 puncte**

5. Alcătuieste o propoziție în care substantivul „oameni” să fie în cazul genitiv, cu funcție sintactică de nume predicativ. 4 puncte
 6. Transcrie predicatul primei propoziții din textul dat, precizându-i felul. 4 puncte
 7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul următor:
„Și iaca așa au scăpat leneșul acela de săteni, și sătenii aceia de dânsul”. 4 puncte
 8. Transcrie propoziția subordonată din fraza următoare, precizându-i felul :
„Se vede că omul cel din car e bolnav”. 4 puncte
 9. Alcătuieste o frază în care să existe o propoziție subordonată predicativă, având ca termen regent verbul „a rămâne”. 4 puncte
- B. Înțelegerea textului**
10. Precizează modul de expunere dominant în textul dat. 2 puncte
 11. Transcrie, din textul dat, enunțul care conține intriga narațiunii. 2 puncte
 12. Precizează o trăsătură de caracter a cucoanei, care reiese din enunțul:
„- Dă, suntem datori a ne ajuta unii pe alții”. 2 puncte
 13. Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o operă epică. 2 puncte
 14. Explică înțelesul enunțului: „- Doar lenea-i împărăteasă mare ...”. 4 puncte

Partea a II-a (18 puncte)

Scrie un text de 15 - 20 de rânduri, cu titlul „Peisaj ...”, în care să folosești ca mod de expunere descrierea, având ca început dat următorul enunț: *După furtuna care părea că unește cerul cu marea, se ivi, bucușor, soarele.*

În compunerea ta, trebuie:

- să respecti convențiile specifice descrierii, ca mod de expunere; 6 puncte
- să ai un stil și un conținut adecvate situației imaginate; 8 puncte
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație. 4 puncte

Partea a III-a (24 de puncte)

Scrie o compunere în care să caracterizezi personajul *omul leneș* din opera citată la **Partea I** (Ion Creangă, *Povestea unui om leneș*). În redactarea compunerii, vei avea în vedere :

- numirea a trei trăsături de caracter ale personajului indicat;
- precizarea, însoțită de exemple, a trei mijloace/ procedee de caracterizare existente în narațiune;
- ilustrarea trăsăturilor personajului, prin raportare la mijloacele de caracterizare enunțate mai sus;
- prezentarea relației dintre personajul indicat și un alt personaj al narațiunii.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru conținut (câte 3 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **12 puncte** pentru redactare (*coerența textului* - 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* - 3 p.; *ortografia* - 3 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă minimum 25 de rânduri scrise.